

OECD *Multilingual Summaries*

Perspectives on Global Development 2014

Boosting Productivity to Meet the Middle-Income Challenge

Summary in Slovak

Celý dokument si môžete prečítať na: 10.1787/persp_glob_dev-2014-en

Perspektíva globálneho vývoja na rok 2014

Zvyšovanie produktivity ako odpoveď na výzvu krajín so stredným príjmom

Zhrnutie v slovenčine

Mnoho krajín so stredným príjmom nesmeruje ku konvergencii s príjmami na osobu v krajinách OECD Silný rast počas väčšej časti ostatného desaťročia výrazne podporil zvyšovanie podielu rozvojových krajín na svetovej ekonomike. Pomôže však tento proces „presúvania bohatstva“ týmto krajinám časom dosiahnuť hodnoty priemerného príjmu na osobu krajín OECD? Po dlhom období obrovského rozvoja začal rast v niektorých ekonomikách so stredným príjmom spomaľovať. Pri zachovaní súčasného tempa rastu sa viacerým krajinám so stredným príjmom nepodarí do roku 2050 dosiahnuť priemerný príjem krajín OECD. Túto výzvu ešte viac prehĺbuje spomalenie v Číne, kde doterajší prudký rast prospieval susedným krajinám aj dodávateľom, obzvlášť vývozcom prírodných zdrojov.

Nárast produktivity je kľúčový Počas rozvoja ekonomiky nízkeho príjmu sa zvyšuje produktivita presunom pracovnej sily zo sektorov s nižšou do sektorov s vyššou produktivitou. Tento presun môže hrať významnú úlohu aj v krajinách so stredným príjmom, napríklad v Indii a Indonézii. Keď však tento proces spomalí, ekonomika sa musí čoraz viac zameriavať na zvyšovanie produktivity v rámci sektorov. Tento posun je jasne viditeľný v celkovom raste produktivity krajín OECD. Vidíme ho tiež v Číne, ktorá zvýšila produktivitu v mnohých oblastiach výroby využitím svetových poznatkov cez priame zahraničné investície a dovozom kapitálového tovaru a súčiastok.

Produktivita však rastie pomalým tempom Ak sa má konvergencia udržať, musí rast produktivity zrýchliť. Za posledné desaťročie prispieval v mnohých krajinách so stredným príjmom rast produktivity k ekonomickému rastu len minimálne. Okrem toho nebol tento rast produktivity dostatočne vysoký na to, aby znížil rozdiel v produktivite oproti rozvinutým krajinám. V Brazílii, Mexiku a Turecku sa rozdiel dokonca zvýšil. Na druhej strane zaznamenala Čína pôsobivý rast produktivity: približne 10% ročne v produktivite práce a viac než 7% v celkovej faktorovej produktivite výroby a služieb. Za posledné desaťročie sa tešila rastu celkovej faktorovej produktivite aj India, aj keď oproti rozvinutým krajinám aj naďalej značne zaostáva.

Niektoré tradičné ťahúne rastu sú na ústupe Keďže sa už mnohé krajiny so stredným príjmom nemôžu spoliehať na niektoré výhody, ktoré mali ako krajiny s nižším príjmom, je zvyšovanie produktivity obzvlášť dôležité. Medzi takéto výhody patrí napríklad lacná pracovná sila a rýchly rast, ktorý je výsledkom investične podporovaného vývoja exportných odvetví. Okrem toho sa demografické zloženie krajín so stredným príjmom stáva pre rast menej priaznivým. Postup na úroveň krajiny so stredným príjmom je často urýchlený demografickými zmenami, kedy úmrtnosť klesá rýchlejšie než pôrodnosť, takže má populácia čoraz vyšší podiel obyvateľov v produktívnom veku. Niektoré oblasti majú stále potenciál vyťažiť z tejto demografickej dividendy; sú to predovšetkým južná Ázia a subsaharská Afrika. V ostatných oblastiach sa však demografické výhody strácajú.

Ekonomiky so stredným príjmom môžu zvyšovať produktivitu:

- **Neustálou diverzifikáciou do sektorov s vyššou pridanou hodnotou v poľnohospodárstve, priemysle a službách** Diverzifikácia je obzvlášť dôležitá v krajinách so stredným príjmom, ktoré zažívajú rast priemernej mzdy, ako aj v krajinách bohatých na prírodné zdroje.
- **Inovovaním na základe svetových poznatkov a rozvojom vnútroštátnych inovačných kapacít** Aj rozvinutejšie krajiny so stredným príjmom majú stále výrazný priestor na zlepšenie technológií. Okrem lepšej integrácie do globálnych obchodných systémov a využitia zahraničných poznatkov cez obchod, priame zahraničné investície a iné prostriedky si musia krajiny tiež vyvinúť kapacity na inováciu nových produktov a procesov, aby lepšie napĺňali ich vlastné potreby a aby si vytvorili vlastné výhody oproti konkurencii.
- **Reformou trhov výrobkov, pracovných a finančných trhov a rozvojom zručností** V mnohých krajinách so stredným príjmom je budovanie konkurencieschopných, inovatívnych podnikov často obmedzované nevhodným regulačným prostredím a nedostatkom zručností.
- **Podporovaním konkurencieschopných sektorov služieb** Vnútroštátny sektor služieb má priestor rásť, aby uspokojil dopyt rastúcej strednej triedy. Služby tiež môžu zvýšiť konkurencieschopnosť výroby a byť zdrojom exportných ziskov.

Môžu tiež naďalej využívať „staré“ hnacie sily rastu pomocou:

- **Presunu pracovnej sily zo sektorov s nižšou do sektorov s vyššou produktivitou** Mnohé krajiny so stredným príjmom, napríklad India, Indonézia, Irán a Malajzia, môžu stále ťažiť z presunu pracovnej sily v poľnohospodárstve, výrobe a službách do sektorov s vyššou produktivitou.
- **Plne využiť rast poháňaný hromadením faktorov** Väčšina krajín so stredným príjmom má stále priestor na zlepšenie vo využití pracovnej sily a môže ďalej hromadiť ľudský a fyzický kapitál. Okrem toho sa môže zlepšiť aj efektívnosť vo využití výrobných faktorov.

Môžu pracovať na roz redistribuovaní výhod rastu:

- **Zaistením rovnosti šancí** V mnohých krajinách so stredným príjmom je chudoba stále výrazne rozšírená a/alebo za posledné desaťročie narastala nerovnosť príjmov. V „stredných vrstvách“ sa objavuje frustrácia zo životnej úrovne a ich nedostatočnej účasti na rozhodovaní, čo v niektorých ekonomikách so stredným príjmom vytvára napätie. Tieto sociálne výzvy sa musia riešiť poskytnutím lepších verejných statkov, zvyšovaním kvality života obyvateľstva, poskytovaním väčšieho množstva pracovných príležitostí a zaistením lepšieho zastúpenia obyvateľstva na ovplyvňovaní ekonomiky.
- **Vývojom efektívnych regionálnych politík, ktoré podporia spravodlivejší rast a zredukujú rozdiely medzi regiónmi** Tento krok si vyžaduje identifikáciu konkurenčných výhod jednotlivých regiónov a poskytovanie verejných služieb na mieru miestnym potrebám, pričom prioritu by mali dostať husto zaľudnené chudobné oblasti.
- **Zvýšením energetickej efektivity a environmentálnej udržateľnosti** Diverzifikácia do sektorov s nižšou spotrebou energie a zavedenie energetickejšieho technológií by zvýšilo odolnosť voči výkyvom v cenách energie a zmenám v reguláciách a preferenciách. Okrem toho sa musí aj v tvorení úspešných rozvojových stratégií venovať viac pozornosti environmentálnej udržateľnosti.

Môžu tiež zvýšiť efektívnosť vlády:

- **Vyvinutím lepšej schopnosti zostavovať a zavádzať plány** Efektívne plánovanie a zavádzanie opatrení sa nedá dosiahnuť bez lepšieho školenia vládnych úradníkov a zvýšenia spolupráce medzi jednotlivými ministerstvami. Odvážne zmeny v stratégii môžu byť politicky náročné a nákladné, aj keď stále menej, než žiadne zmeny. Na získanie podpory väčšiny zúčastnených strán, aby sa mohli reformy zaviesť, sú potrebné efektívne komunikačné stratégie a správne načasovanie a zoradenie reforiem.

© OECD

Toto zhrnutie nie je úradným prekladom OECD.

Rozmnožovanie tohto zhrnutia je povolené iba za predpokladu, že bude uvedené autorské právo OECD a názov originálnej publikácie.

Viacjazyčné zhrnutia sú preloženými výňatkami z publikácií OECD, pôvodne uverejnených v anglickom a francúzskom jazyku.

K dispozícii sú bezplatne v on-line kníhkupectve OECD: www.oecd.org/bookshop

Viac informácií získate v Divízii autorských práv a prekladov OECD Riaditeľstva verejných záležitostí a komunikácie: rights@oecd.org , fax: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)

2 rue André-Pascal, 75116

Paris, France

Navštívte našu webovú lokalitu www.oecd.org/rights

Kompletnú anglickú verziu si môžete prečítať v online knižnici OECD iLibrary!!

© OECD (2014), *Perspectives on Global Development 2014: Boosting Productivity to Meet the Middle-Income Challenge*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/persp_glob_dev-2014-en